

Міністерство освіти і науки України

Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
художньо-графічний факультет
кафедра технологічної та професійної освіти

МАТЕРІАЛИ

**І ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

«ІННОВАТИКА В ОСВІТІ, ДИЗАЙНІ ТА МИСТЕЦТВІ»

23-24 травня 2024 р.

м. Одеса

УДК: 001.895 [378+7.05+7] (08)

Рекомендовано до друку Вченою радою Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського» (*протокол № 17 від 27.06.2024 р.*)

Рецензенти:

Бредньова Віра Петрівна, кандидат технічних наук, професор кафедри
нарисної геометрії та інженерної графіки Одеської державної академії
будівництва та архітектури;

Бартенева Ірина Олександрівна, кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський
національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Інноватика в освіті, дизайні та мистецтві : матеріали I Всеукраїнської
науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 23-24 травня
2024 року. Одеса: Університет Ушинського, 2024. 121 с.

До збірника ввійшли матеріали I Всеукраїнської науково-практичної
конференції «Інноватика і освіті, дизайні та мистецтві», яка відбувалася у
Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського» 23-24 травня 2024 року.

Матеріали конференції відображають науково-дослідницькі та
методико-орієнтовані підходи та сучасні тенденції, щодо використання
різноманітних інновацій, актуальних проблем в освіті, дизайні та мистецтві в
контексті сьогодення.

Збірник призначений для науковців (докторанти, аспіранти,
магістранти), здобувачів вітчизняних та зарубіжних закладів вищої освіти,
педагогічних працівників різних типів закладів освіти, художників,
дизайнерів, представників творчих спілок, арт-ринку.

Відповідальність за дотримання вимог академічної доброчесності в
текстах доповідей несуть їх автори.

© Державний заклад «Південноукраїнський
національний педагогічний університет
імені К.Д. Ушинського», 2024

© Колектив авторів, 2024

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ІННОВАЦІЇ В ОСВІТІ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

<i>Артемяева І. С., Богданов О. Д.</i> АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ	7
<i>Бартенева І. О., Краснобаєва А. Ф.</i> ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЙ	11
<i>Berezovska K. V., Shkatulyak N. M.</i> INFORMATION TECHNOLOGIES IN PEDAGOGICAL RESEARCH	15
<i>Гончаренко Н. Л.</i> РОЗДІЛ «ПЕДАГОГІКА» У ФОНДІ ЦІННОЇ ТА РІДКІСНОЇ ЛІТЕРАТУРИ БІБЛІОТЕКИ УНІВЕРСИТЕТУ УШИНЬСЬКОГО ТА ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ	19
<i>Дворядкіна Т. О., Козак В. І.</i> ЕТИЧНІ ПРИНЦИПИ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ОСВІТІ	25
<i>Дишель Г. В.</i> ДИДАКТИКО-МЕТОДИЧНІ ПРИНЦИПИ НАВЧАННЯ ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ СТУДЕНТІВ-ДИЗАЙНЕРІВ	28
<i>Калініченко І. І., Усов В. В.</i> АБСТРАКТНОГО МИСЛЕННЯ УЧНІВ 10-11 КЛАСІВ В ПРОЦЕСІ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ	33
<i>Квасикова Г. С.</i> ВПРОВАДЖЕННЯ ДИЗАЙН-МЕНЕДЖМЕНТУ НА ДЕННОМУ ВІДДІЛЕННІ «ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКИ, ЕЛЕКТРОТЕХНІКИ ТА ЕЛЕКТРОМЕХАНІКИ, ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ» ВСП «ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ ВИМІРЮВАНЬ ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ І ЗВ'ЯЗКУ» ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ, ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙ МАРКЕТИНГОВОГО УПРАВЛІННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ПОПИТУ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ	36

As a result of solving the model problem, high values of Pearson's linear correlation coefficient (0,93) and approximation probability coefficient $R^2=0,86$ were found. This means that there is a close relationship between the number of hours spent on independent preparation for the exam and the obtained exam results, which can be described by the linear regression equation $y = 2,57 + 30,94x$ with a high approximation probability coefficient $R^2= 0,86$. That is, the more hours the student spent preparing for the exam, the higher the score received by the student of higher education.

The results of this study make it possible to draw conclusions about the success of passing the exam and the number of hours spent on independent preparation.

REFERENCES

1. Kartashov M.V. Probability, processes, statistics: Handbook. Kyiv: Kyiv University Publishing and Printing Center, 2008. 494 p. URL: https://probability.knu.ua/userfiles/kmv/VPS_Pv.pdf [in Ukrainian].

РОЗДІЛ «ПЕДАГОГІКА» У ФОНДІ ЦІННОЇ ТА РІДКІСНОЇ ЛІТЕРАТУРИ БІБЛІОТЕКИ УНІВЕРСИТЕТУ УШИНСЬКОГО ТА ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ

Гончаренко Наталія Любомирівна

Бібліограф 2 категорії

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Одеса, Україна

Ключові слова: бібліотека, історія бібліотеки Університету Ушинського, фонд цінної та рідкісної книги, просвітницька діяльність бібліотекаря, педагогіка, історія педагогіки.

В наш час бібліотека є незамінною складовою освітнього процесу закладів вищої освіти, оскільки це спосіб забезпечити доступ своїх читачів до найрізноманітнішої інформації, відповідно до всіх напрямів освіти. Також місія бібліотек визначена всією історією їх

існування: це збереження бібліотечних фондів, тобто спадщини та мудрості минулих поколінь яку людство зможе передати нащадкам.

Дуже актуальним питання збереження є для особливої категорії книжкових фондів – рідкісних видань та стародруків. Це дуже особлива категорія книжок, потребує дбайливого ставлення до себе. А ще вміння правильно використовувати матеріал з літератури такого виду. Тому що, вивчення цієї літератури сприяє відновленню історичної пам'яті педагогічної освіти, ліквідації білих плям в історії українського народу, освіти та держави. Досить складною є організація роботи із збереження цих фондів бо передбачає розв'язання цілого комплексу проблем: формування, комплектація, опрацювання, забезпечення фізичного збереження(яке потребує окремого фінансування) та використання таких видань у навчальному процесі.

Бібліотека Університете Ушинського у наш час має досить великий фонд цінної та рідкісної літератури(далі ЦРЛ) який складається з фондосховища та експозиції і налічує більш ніж 16 тис. примірників, XVII - XXст. Виділення фонду ЦРЛ з основної книгозбірні розпочався у бібліотеці нашого навчального закладу ще у середині 90-х років XXст., ще у той час коли бібліотека знаходилась у будівлі головного корпусу Педагогічного інституту імені К. Д. Ушинського(таку назву мав Університет Ушинського на той час) на вул.Старопортофранківська б.26. На той час була проведена масштабна робота і виділено близько 6 тисяч екземплярів стародрукованих видань. У 2009 році наша бібліотека переїхала до окремого корпусу і виділений фонд ЦРЛ зайняв окреме приміщення. Також бібліотекарями були виокремлено найцікавіші видання з фонду ЦРЛ і з 2011 року організовано постійну експозицію, яка включає в себе видання різних напрямків освіти та періодів розвитку друкарської справи.

Наразі, так як Університет Ушинського є педагогічним навчальним закладом, то хочеться звернути увагу на предметну рубрику «Педагогіка. Історія педагогічної освіти» яка широко представлена у нашому фонді стародруків. Вона налічує близько 300

видань різних авторів починаючи з початку ХІХ і до середини ХХ ст. Основною складовою у всі часи існування нашого вищого навчального закладу (далі ЗВО) з моменту його заснування у 1920 році, як, Інституту Народної Освіти, повна назва закладу: «Новий інститут народної освіти з відділеннями для підготовки вчителів для закладів дошкільних, позашкільних і шкільних» (далі ІНО) у серпні 1920 року, була кафедра педагогіки, на той час вона називалася педагогічна навчально-предметна комісія. Незважаючи на всі трансформації і зміни назв та форм самого навчального закладу, кафедра педагогіки була самостійною структурною одиницею ІНО і єдиною яка надалі не зазнала ніяких внутрішніх трансформацій та сумлінно виконувала і продовжує виконувати свої функції до тепер. Першим керівником кафедри був один з засновників ІНО професор М. І. Гордієвський, відомий вчений в галузі філософії, теорії та історії педагогіки який був головою Одеського наукового товариства при Всеукраїнській Академії Наук (Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського. 1817–2007: іст. поступ, сучасність, майбутнє, 2001: 40).

Зрозуміло що маючи таку визначну педагогічну базу ми не можемо пройти повз літературу на якій у той час на початку ХХст., викладалися основи педагогіки та дидактики. Наразі зараз в експозиції фонду представлено дуже цікаву добірку книг та підручників з педагогіки, на які хотілося б звернути увагу:

- Сикорский, И. А. Всеобщая психология с физиогномикой в иллюстрированном изложении. Киев : Тип. С. В. Кульженко, 1912. XIV, 770 с.

- Андреевский, И. С. Научные основания педагогики. Киев ; Пр. ; Харьков : Южно-русское кн-во Ф. А. Иогансона: [Тип. И. И. Чоколова, 1903]. V, 135, IV с.4.

- Бобровский, С. А. Курс практической педагогики : для учит. семинарий, нар. учителей и вообще лиц, занимающихся первонач. воспитанием и обучением детей в шк. и дома. М. : Изд. кн. маг. В. В. Думнова, «Наследники Бр. Салаевых»: Тип. М. Г. Волчанинова, 1896. XV, 288 с. 18.

- Гацук, М. Українська абетка. - М. : У друк. університецької, 1861. - VI, 117 с.
- Морачевский, Г. М. Способы начального воспитания и обучения. - Кременчуг : Тип. Маркуса Розенталя, 1882. X, 87 с.
- Черкасенко, С. Шевченко й діти; Шевченко педагогом. [Б. м.] : Укр. школа, [19--?]. 27 с.
- Гербач, В. С. Методическое руководство к обучению письму : пособ. для родителей, учителей, учит. ин-тов и семинарий. СПб. : Изд. Н-ков В. С. Гербача : [Паровая скоропеч. М. М. Гутзаца], 1911. 143 с.
- Бобров, Е. А. Педагогика Руссо. Варшава : Тип. Варшавскаго учебнаго округа, 1910. 66 с.
- Современное значение педагогических идей Н. И. Пирогова. СПб. : Изд. О-ва Экспериментальной Педагогики : Тип. М. А. Александрова, 1911. 50 с.
- Монро, П. История педагогики. Древность и Средние века. в 2-х частях - : [Типо-литогр. Т-ва Владимир Чичерин, 1911]. XI, 325 с., VI, 372 с.
- Коллоца, Д. А. Детския игры их психологическое и педагогическое значение : пер. с итал. [М.] : Московское кн-во : [Т-во Типо-литогр. И. М. Машистова, 1911]. XVIII, 260, [10] с.
- Холл, С. Социальные инстинкты у детей и учреждения для их развития. СПб. : Изд-во газ. "Школа и жизнь" : [Тип. "Север"], 1913. 88 с.
- Холл, С. Эволюция и воспитание чувства природы у детей : пер. с англ. СПб. : Изд-во газ. "Школа и жизнь" : [Тип. Л. В. Гутмана], 1914. 80 с.
- Моссо, А. В здоровом теле здоровый дух. СПб. : [Тип. К. Н. Губинскаго], 1914. 220 с.
- Демков, М. И. Курс педагогики для учительских институтов, высших женских курсов и педагогических классов женских гимназий. Теория и практика воспитания : (с прил. указ. иностр. лит. по педагогике и ея истории, крат. обзора некоторых кн. и крат. руководства для изучающих педагогику и ея дисциплины). М. ; Пг. : Изд. т-ва "В. В. Думнов, Наследники Бр. Салаевы" : [М.: Тип. Г. Лиснера и Д. Собко], Ч. 2. IX, 366 с.

- Ломброзо, П. Жизнь ребенка : пер. с итал. Пг. : Изд-во газ. "Школа и жизнь" : [Тип. акц. общ. "Слово"], 1915. 97 с.

- Метода Жакото, изложенная для родителей и наставников. СПб. : В тип. Конрада Вингебера, 1834. 118, [2] с.

Коли наша бібліотека почала використовувати сучасний книжковий сканер, то з'явилась можливість також демонструвати нашим користувачам веб ресурсу бібліотеки Університету Ушинського, повнотекстові оцифровані видання з педагогіки.

Першим був викладений у 2019 році на сайт нашої бібліотеки був науковий твір фундаторки педагогічного виховання Марії Монтессорі «Самовоспитание и самообучение в начальной школе», а саме його прижиттєве видання, надруковане у видавництві «Работник просвещения» у Москві, 1923 році, в перекладі Р. Лансберга.

У 2020 році було продемонстровано користувачам брошуру з фонду цінної та рідкісної книги «Высшее образование. Вступительная лекция на Женских педагогических курсах в Одессь», за авторством професора І. А. Лінниченка, яка була видана в 1903 році в нашому місті Типо-Літографією А. Шульце.

На 2021 рік ми офірували декілька видань з експозиції фонду, такі як фундаментальну наукову працю письменниці, перекладачки, однієї з творців європейської педагогіки ХІХ століття та першої дослідниці жіночої педагогіки – Альбертини Адрієнни Неккер де Соссюр: «Постепенное воспитание или изучение целой жизни» (том 2-й, перекладено з французької мови), книга була видана типографією В. Готьє у Москві в 1871 році. Та зібрання лекцій з експериментальної педагогіки професора психології Ернста Меймана. Двотомник у 3-х частинах, який було видано у 1909 р. в Москві, типо-літографією Тов-ва І. Н. Кушнірева і К. Мейман. А в цьому році на жаль змогли опрацювати лише одне видання, але теж достить цікаве, це посібник Костянтина Єльніцького «Педагогическая хрестоматия», який був виданий у С.-Петербурзі приватним видавництвом «Издание М. М. Гутзаца» у 1914 році.

Також був підготовлений та проведений педагогічний захід для викладачів та студентів кафедри технологічної освіти художньо-

графічного факультету, де ми вирішили продемонструвати книгу, яка є показником того, наскільки була розвинена жіноча освіта у місті Одеса в кінці XIX ст. В нашому фонді зберігається перше видання книги «Руководство для преподавания рукоделия в школах» за авторства Софії Давидової, яке було опубліковано у Санкт-Петербурзі у 1887 році. У свій час ця книга використовувалась як підручник в жіночій Маріїнській гімназії нашого міста. Докладніше про автора книги можна дізнатися з презентації, яка присвячена цій цікавій людині й її працям.

З моменту початку повномасштабної війни в лютому 2022 року, наша бібліотека не припинила своєї роботи, ми продовжуємо працювати як з літературою новою так і з нашим чудовим фондом ЦРЛ. Незважаючи на те що в серпні 2023 року від вибуху при попаданні ракети в гіпермаркет «FOZZI» постраждав і наш музей і наш фонд ЦРЛ, але бібліотекарям вдалося врятувати наш фонд і зберегти наші особливі книги.

За майже два роки цієї страшної війни, зважаючи на складність роботи бібліотеки ЗВО офлан в умовах воєнного стану країни, особливості безпеки при тривогах нам вдалося провести декілька дуже цікавих педагогічних заходів. І надалі ми продовжуємо сканувати книги та ознайомлювати наших користувачів з перлинами фонду ЦРЛ. Також, я як ведучій спеціаліст фонду ЦРЛ проводжу екскурсії нашою бібліотекою та ознайомлюю з правилами користування книгами фонду ЦРЛ і особливостями використання цих раритетів у навчальному процесі для викладачів та студентів нашого ЗВО.

Отже, на базі багатих книжкових фондів та інших джерел інформації, акумульованих бібліотекою, із застосуванням електронних технологій командою наших співробітників створені нові форми бібліотечної діяльності для повного задоволення інформаційних, наукових, культурних запитів користувачів. Кожен бібліотекар Університету Ушинського іде в ногу з часом і спроможний вирішити задачі, спрямовані на максимальну інтеграцію бібліотечних фондів в дослідницьку та освітню діяльність навчального закладу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Південноукраїнський державний педагогічний університет ім. К. Д. Ушинського. 1817-2007 : іст. поступ, сучасність, майбутнє / за ред.: О. Я. Чебикін, І. А. Болдирєв, А. О. Добролюбський та ін. Одеса : Фаворит, 2007. 240 с.
2. Букач В. М. Науковці Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського: біографічний словник. Вип. 1. Одеса : ПНПУ, 2019. 96 с.
3. Ярошенко Т.О. Відкритий доступ, відкрита наука, відкриті дані: як це було і куди йдемо(До 20-ліття Будапештської ініціативи Відкритого доступу)/ Т.Ярошенко // Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук.-2021.-№8.-С.10-26.

ЕТИЧНІ ПРИНЦИПИ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ОСВІТІ

Дворядкіна Тетяна Олександрівна

*здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
художньо-графічного факультету*

Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна;

Козак Вікторія Ігорівна

асистент кафедри технологічної та професійної освіти

Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна

Ключові слова: штучний інтелект, етичні принципи, повага до особистості, освітній процес.

У наш час, штучний інтелект (ШІ) став ефективним засобом модернізування процесу навчання та може покращити якість загальної середньої освіти. Розвиток (ШІ) йде стрімко та пронизує вже у всі сфери життя, включаючи освіту. Використання штучного інтелекту має значний потенціал для покращення навчального процесу, адаптації навчального матеріалу та створенні нових можливостей для учнів. ШІ може допомогти персоналізувати освітню програму та